

Ιερομόναχος Βενέδικτος Νεοσκητιώτης: Οι λογισμοί και η αντιμετώπιση τους (μέρος 3ο)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

“Υπάγε οπίσω μου σατανά”

7. Αρχή του πολέμου οι λογισμοί

Γενικά, όπως αναφέρθηκα και παραπάνω, οι λογισμοί είναι αρχή του πολέμου του διαβόλου εναντίον μας. Και ο πόλεμος αρχίζει με την προσβολή του λογισμού, προχωρεί στη συγκατάθεση και τελειώνει με την διάπραξη της αμαρτίας.

Αυτή είναι η πορεία και η εξέλιξη των λογισμών που προέρχονται κυρίως από τον διάβολο και από τον άνθρωπο.

8. Η δαιμονική πανουργία

Ας δούμε, λοιπόν, πως προσβάλλεται ο άνθρωπος από τους λογισμούς, ή ποιον τρόπο χρησιμοποιούν οι δαίμονες για να μας προσβάλλουν με τους λογισμούς. Η πανουργία των δαιμόνων, που θέλουν να σπείρουν μέσα μας χίλιους δυο ακάθαρτους λογισμούς, είναι απερίγραπτη. Ο διάβολος εκμεταλλεύεται και το πιο ασήμαντο γεγονός της ζωής μας, η την πιο απίθανη περίπτωση, ή εφευρίσκει τον πιο παράξενο τρόπο για να μας μολύνει.

Πρώτα απ' όλα, πριν μας ρίξουν στην αμαρτία, μας βάζουν λογισμούς ότι ο Θεός

είναι φιλόανθρωπος, ενώ μετά την αμαρτία μας βομβαρδίζουν με τις σκέψεις ότι ο Θεός είναι απότομος και σκληρός, για να μας φέρουν στην απελπισία. “Προ μεν του πτώματος φιλόανθρωπον λέγουσιν είναι τον Θεόν, μετά δε το πτώμα απότομον και σκληρόν”.

9. Βλάσφημοι λογισμοί

Κατόπιν προσπαθούν να μας μολύνουν τις ιερές στιγμές, όπως της προσευχής, της Θείας Ευχαριστίας, η μας βάζουν λογισμούς βλασφημίας κατά του Θεού.

Αυτός λοιπόν, ο παμμίαρος, αγαπάει πολλές φορές την ώρα των αγίων Συνάξεων και μάλιστα την φρικτή ώρα των Θείων Μυστηρίων (της Θείας Ευχαριστίας), να βλασφημεί τον Κύριο και τα τελούμενα άγια. Δηλαδή, την ώρα που τελείται το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, ο Σατανάς έρχεται και μας βάζει διάφορες βλάσφημες σκέψεις. Ότι τάχα δεν είναι Σώμα και Αίμα Χριστού, ότι δεν είναι τίποτε αυτό που παίρνουμε ή ακόμη πιο άσεμνους και αισχρούς λογισμούς, που διστάζει κανείς και να τους αναφέρει.

Ο άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης αναφέρει ότι ένας μοναχός επολεμείτο από τους λογισμούς αυτούς δεκατέσσερα ολόκληρα χρόνια. Κανένας λογισμός δεν είναι τόσο δύσκολο στην εξαγόρευση του, όσο ο λογισμός αυτός της βλασφημίας, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει και στην απελπισία.

Αυτόν τον πόλεμο είχε και ο αββάς Παμβώ και “παρακαλώντας τον Θεόν δια τούτο ήκουσεν θείαν φωνήν όπου του έλεγε: Παμβώ, Παμβώ, μη αθυμεί επί αλλότρια αμαρτία, αλλά περί των σων φρόντισον πράξεων”. Δηλαδή, Παμβώ, μη στεναχωριέσαι για ξένες αμαρτίες, αλλά φρόντισε για τις δικές σου πράξεις.

Αυτοί οι βλάσφημοι και αισχροί λογισμοί πολέμησαν και άλλους μεγάλους και δίκαιους άνδρες, όπως τον άγιο Μελέτιο τον Ομολογητή. Ακόμη και άλλους ομολογητάς και μάρτυρας. Και το βεβαιώνουν αυτό οι άγιοι Πέτρος Αλεξανδρείας και ο ομολογητής Παφνούτιος. Διηγείται ο άγιος Πέτρος Αλεξανδρείας, ότι “εν τω καιρώ της ομολογίας μου, ηνίκα βασάνοις διαφόροις το σώμα μου κατεξέετο και πυρί κατεδαπανάτο, ο δαίμων ενδόθεν μοι λογισμούς βλασφημίας κατά του Θεού εφέγγετο”. Δηλαδή, όταν ομολογούσα την πίστη μου στο Χριστό στο δικαστήριο και με διάφορους βασανιστικούς τρόπους έγδερναν το σώμα μου και το έκαιγαν με την φωτιά, από μέσα μου ο δαίμονας βλασφημούσε τον Θεό.

Βέβαια, τονίζει ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, οι λογισμοί αυτοί προέρχονται κυρίως από την κατάκριση, την υπερηφάνεια και από το φθόνο των δαιμόνων. Γι' αυτό και το καλύτερο όπλο εναντίον τους είναι η ταπείνωση και η αυτομεμψία.

10. Ο ορμαθός των λογισμών

Αναφέρεται στην Κλίμακα του αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου τα εξής: “Ας παρατηρήσουμε και θα δούμε ότι την ώρα που χτυπάει η πνευματική σάλπιγγα και συναθροίζονται ορατά οι αδελφοί στο ναό, αοράτως και οι εχθροί. Άλλοι την ώρα που σηκωνόμαστε να πάμε στην Εκκλησία, μας προτρέπουν να πέσουμε ξανά για ύπνο. Κάθισε, λέγουν, μέχρι να συμπληρωθούν οι προοιμιακοί ύμνοι και μετά πήγαινε στην Εκκλησία. Άλλοι πάλι ενώ είμαστε στην προσευχή μας φέρνουν ύπνο, άλλοι μας κάνουν να πεινάμε, άλλοι μας προτρέπουν να ακουμπήσουμε στον τοίχο σαν δήθεν κουρασμένοι, και άλλοι μας προκαλούν χασμουρητά. Άλλοι μας θυμίζουν τα γραμμάτια και τα συμβόλαια και τους τραπεζικούς τόκους. Και έτσι αντί να φύγουμε από την Εκκλησία ωφελημένοι, φεύγουμε ζημιωμένοι, χωρίς να έχουμε ακούσει και τα πλέον στοιχειώδη. Και ενώ πολλές φορές την ώρα, που είμαστε στην προσευχή, ο νους μας είναι γεμάτο από απρεπείς σκέψεις, μόλις τελειώσει η προσευχή, όλα εξαφανίζονται.

Γνωρίζει ο διάβολος την ωφέλεια που προέρχεται από την προσευχή και γι' αυτό προσπαθεί να την μολύνει.

Ακόμη κι αν νικήσουμε τον δαίμονα σε πολλά αγωνίσματα, μας βάζει λογισμούς υπερηφάνειας με άλλη μορφή, ότι δήθεν προκόψαμε στην αρετή, αφού για παράδειγμα, εξαφανίστηκαν όλοι οι πορνικοί λογισμοί.

Η σκέψη αυτή, το ότι νικήσαμε, μοιάζει με ένα φίδι που είναι κρυμμένο μέσα στην κοπριά της υπερηφάνειας. Μέσα στο βάθος της καρδιάς μας υπάρχει πονηρός λογισμός. Υπάρχουν δαίμονες που μολύνουν την ψυχή μας, μόλις πέσουμε για ύπνο, και υπάρχουν άλλοι που μολύνουν την πρώτη μας σκέψη, μόλις, δηλαδή, σηκωθούμε από τον ύπνο. Ο διάβολος δεν χάνει ευκαιρία να μη μας πολεμήσει.

Άλλοτε μας βάζει λογισμούς εναντίον του πνευματικού μας πατρός, άλλοτε πάλι εξομολογούμαστε και μετά την εξομολόγηση μας μολύνει με την ενθύμηση των αμαρτιών που εξομολογήθηκαμε, για να μας φέρει σε απελπισία. Άλλοτε πάλι μας ρίχνει στην αμαρτία και κατόπιν μας βάζει λογισμούς να διδάξουμε και σε άλλους την αμαρτία. Αυτοί, σε γενικές γραμμές, είναι οι λογισμοί του οποίους δημιουργεί ο διάβολος. Ας δούμε τώρα τους λογισμούς που δημιουργούνται από τον ίδιο τον άνθρωπο. Ο νους του ανθρώπου είναι φιλομάκελλος. Δηλαδή, όπως το σκυλί πηγαίνει στο κρεοπωλείο για να αρπάξει κάποιο κομμάτι κρέας, ή όπως ένας φίλος

του φαγητού, αρέσκεται συνέχεια να μιλάει για αυτά, έτσι είναι και ο νους του ανθρώπου. Τρέφεται πολλές φορές με απρεπείς και ακάθαρτες έννοιες.

Ένας μοναχός που δεν έχει τίποτε και είναι ακτήμονας (και κατ' επέκταση ένας Χριστιανός), στην προσευχή του δεν έχει ενοχλήσεις από τα υπάρχοντα του. Δεν έρχονται στο νου του την α της προσευχής τα προβλήματα των πραγμάτων ή των κτημάτων. Ενώ ένας που είναι φιλοκτήμονας, όταν προσεύχεται, έχει εικόνες υλικές, έχει λογισμούς υλικών πραγμάτων. Ο άνθρωπος που είναι ακρατής, δηλαδή κοιλιόδουλος, έχει σκέψεις και λογισμούς γεμάτους από ακάθαρτα είδωλα. Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος φέρνει και ένα παράδειγμα. Όπως ακριβώς το πλήθος της κοπριάς γεννάει σκουλήκια, έτσι και το πλήθος των φαγητών γεννάει πτώσεις, πονηρούς λογισμούς και αισχρά όνειρα. Η γαστριμαργία είναι ότι το λάδι με την φωτιά για τους λογισμούς της πορνείας.

Γι' αυτό, πολύ σοφά ο άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης γράφοντας την Κλίμακα, μετά το λόγο για την γαστριμαργία, τοποθέτησε τον περί πορνείας λόγο. "Διότι νομίζω, λέγει, ότι αυτή είναι μητέρα εκείνης".

Από που, δηλαδή, προέρχονται οι πορνικοί λογισμοί; Εάν ένας άνθρωπος στη ζωή του καλοπερνά και έχει όλες τις ανέσεις και δε σκληραγωγείται και δεν ασκείται καθόλου, τότε πολύ φυσικό είναι ο άνθρωπος αυτός να έχει λογισμούς πορνείας, οι οποίοι θα καταλήξουν σε πράξεις. Άλλοτε, πάλι, όταν έχει ελεύθερες τις αισθήσεις του ο άνθρωπος και δει κάποιο πρόσωπο ή ακουμπήσει με το χέρι του κάποιον ή ακούσει κάτι το αισχρό, τότε είναι σαν να έχει ανοίξει την πόρτα στους ακάθαρτους λογισμούς. Βέβαια σε αυτό βοηθάει και η φύση του ανθρώπου που ρέπει προς τους λογισμούς αυτούς. Ακόμη και η παρακοή στις υποσχέσεις του Θεού γεννάει "αποθήκη λογισμών", δηλαδή ο νους του ανθρώπου γίνεται αποθήκη πονηρών λογισμών. Τους ίδιους λογισμούς δημιουργεί και η παρακοή στον πνευματικό μας πατέρα. Πολλές φορές η περιέργεια του ανθρώπου να εξερευνήσει τα μυστήρια του Θεού, δημιουργεί λογισμούς βλασφημίας και ακόμη ότι ο Θεός είναι άδικος και προσωπολήπτης. Σε άλλους δίνει οράσεις και θαύματα και σε άλλους δεν δίνει τίποτε.

11. Συνδυασμός λογισμών

Υπάρχουν, όμως, λογισμοί που προέρχονται και από τον άνθρωπο και από τον διάβολο. Είναι συνδυασμός λογισμών.

Είδα, λέγει ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος: Μερικούς να τρώνε απολαυστικά και να μην τους πολεμά ο διάβολος αμέσως. Και άλλους να συνενθίουσαν και να συναναστρέφονται με γυναίκες και να μην έχουν την ώρα εκείνη κανένα πονηρό

λογισμό. Την ώρα, όμως, που νόμιζαν ότι βρίσκονται στο κελί τους σε ειρήνη και ασφάλεια, έπαθαν ξαφνικά όλεθρο. Η φύση τους έσπρωξε να τρώνε και να πίνουν απολαυστικά και να κοιτάζουν ακόλαστα. Ο σατανάς το εκμεταλλεύθηκε και τους έριξε στην αμαρτία.

Αυτοί είναι, σε γενικές γραμμές, οι λογισμοί που προέρχονται από τον άνθρωπο και από τον διάβολο. Σε όλον αυτόν τον αγώνα υπάρχει μια κλίμακα.

Προσβολή, συνδυασμός, συγκατάθεση, αιχμαλωσία.

Προσβάλλει ο εχθρός τον άνθρωπο με έναν απλό λογισμό ή με μια εικόνα. Όταν τον δεχθεί, τότε γίνεται η ευθύνη του. Αρχίζει η συνομιλία με τον λογισμό. Από το σημείο αυτό αρχίζει η ευθύνη του ανθρώπου. Κατόπιν συγκατατίθεται κανείς με ηδονή να πραγματοποιήσει αυτό που του υποβάλλει ο λογισμός και στο τέλος υποδουλώνεται και αιχμαλωτίζεται από το πάθος.

συνεχίζεται...